

ECONOMISCH HERSTEL
De aantrekkende economie
doet hopen dat we aan de
vooravond van een periode
van hoogconjunctuur staan.

ECONOMEN ZIEN **GROEI** MET STEVIGE FUNDAMENTEN

OP WEG NAAR HOOGCONJUNCTUUR

Het ongenoegen bij veel kiezers doet anders vermoeden, maar de hemel boven de economie klaart duidelijk op. En dat is geen misplaatst optimisme. “Het herstel is breed gedragen. Zelfs in Frankrijk trekt de groei aan”, zegt Markt-hoofdeconoom Chris Williamson. JASPER VEKEMAN

De wereld is een totale puinhoop”, zei de Amerikaanse president Donald Trump in een zeldzaam interview. Maar wie het jongste economische rapport van de Europese Centrale Bank leest, krijgt een heel andere indruk. Daarin maakt de ECB een rondje om de wereld en wat ze onderweg tegenkomt, is om best vrolijk van te worden: de Amerikaanse economie oogt robuust, het Verenigd Koninkrijk toont zijn veerkracht na de brexit, de groei in China is gestabiliseerd en zelfs Japan knoopt weer aan met groei. En wat met de eurozone? “Het economische herstel

zet door en wint aan kracht. Die trend zal aanhouden”, klinkt het.

De ECB is lang niet de enige die besluit dat het de goede richting uitgaat met de wereldeconomie in het algemeen en de eurozone in het bijzonder. Volgens Markt groeit de economie van de muntunie in het snelste tempo sinds het uitbreken van de schuldencrisis. Het onderzoeksbureau stelt maandelijks de zogenaamde PMI's samen, de invloedrijkste vinger aan de pols op basis van een rondvraag bij de aankoopmanagers van grote bedrijven. “Het aantrekkelijke vertrouwen is misschien verrassend, gezien de grote politieke onzekerheid

in de wereld, maar bedrijven focussen meer op de voordelen van de goedkope euro en de lage rente”, zegt hoofdeconoom Chris Williamson in een gesprek met Trends.

Deze keer is anders

De economische lente is al vaker aangekondigd. Na de financiële crisis leek het bijvoorbeeld beter te gaan, maar toen moest de eurocrisis nog komen. Volgens Williamson is het deze keer anders. “Nu is het herstel breed gedragen. Zelfs in Frankrijk trekt de economie aan, terwijl de Franse economie de voorbije jaren steeds het zwakke broertje was. ➔

➤ Dat het ondernemersvertrouwen er herstelt, lijkt misschien vreemd gezien de onzekerheid rond de nakende presidentsverkiezingen. Maar bedrijfsleiders lijken te denken: 'Wat er ook gebeurt, het zal sowieso beter zijn dan vandaag.'

Ook de ECB is ervan overtuigd dat de fundamenten van het herstel veel steviger zijn. Zo draagt 80 procent van de sectoren bij aan de groei (zie grafiek *De*

in de industrie nu de diensten aansteekt.'

Veruit de belangrijkste motor van het herstel is de consumptie. Dankzij de aantrekkende economie ebt de vrees om zonder baan te vallen stilaan weg, waardoor de hand van de knip gaat. Dat betekent niet dat de Europese burger het plots breed laat hangen. Dat hoeft ook niet. Dankzij de daling van de werkloosheid tot onder 10 procent zijn

mige landen in de periferie zien we dat het investeringsklimaat voorzichtig aan het verbeteren is.' En met dank aan de zwakkere euro kan ook de export de economie nog een extra duwtje geven.

Geen verrassing

Volgens Geert Gielens, de hoofdeconoom van Belfius, hoeft de economische versnelling niet te verbazen. "Eigenlijk gaat het al sinds 2014 beter. Sommige signalen gaven al langer aan dat de economie nog zou aantrekken. Alleen kwamen telkens externe problemen roet in het eten gooien." De crash van de olieprijs, de angst voor een harde landing in China, de druk van de lage rente op de banken en voor ons land ook de aanslagen in Brussel, elke nieuwe opstoot van onzekerheid zette een rem op de groei. "De economische impact van bijvoorbeeld die aanslagen is niet zo gek groot, maar zo iets vreet toch onmiddellijk één of twee tienden van een procent van de groei weg. Tel die erbij en het plaatje zag er vorig jaar al beter uit", meent Gielens.

"Bedrijfsleiders lijken te denken: 'Wat er ook gebeurt, het zal sowieso beter zijn dan vandaag'"

Chris Williamson, hoofdeconoom Markit

meeste sectoren dragen bij aan de groei). "Dat is een goed teken, want een expansie duurt langer als de groei breed gedragen is." En als meer sectoren goed boeren, vergroot volgens Frankfurt ook de kans dat de rest van de economie mee uit het dal gesleurd wordt. Williamson komt tot dezelfde conclusie: "We zien dat het vertrouwen

er ook meer Europeanen met een inkomen, wat op zich de consumptie al doet stijgen.

Ook daar merkt Williamson een gunstige evolutie. "De consumptie draagt zeker het meeste bij tot het herstel, maar in de sterkere landen – vooral Duitsland – zien we ook de investeringen duidelijk aantrekken. Zelfs in som-

FERNAND HUTS,
VOORZITTER
KATOEN NATIE

'CHEMIE-FABRIEKEN DRAAIEN OP VOLLE TOEREN'

"In de chemie draaien de meeste fabrieken op volle capaciteit. Door de lage olieprijs zijn de marges gestegen en willen die bedrijven zo veel mogelijk produceren. In de andere takken is het *business as usual*. Die volgen gewoon de vraag van de consument en ik zie daar geen geweldige stijging."

PATRICK ANDERSON, CEO
DELAWARE CONSULTING
INTERNATIONAL

'TECHNOLOGIE ZAL DE CONJUNCTUUR ONDERSTEUNEN'

"De markt was de voorbije jaren al vrij sterk, maar vorig jaar net iets beter. Elke bedrijfsleider, van kmo tot groot bedrijf, spreekt nu over het belang van de digitale revolutie. Technologie zal de conjunctuur duurzaam ondersteunen."

FILIP VAN HOOL,
CEO VAN HOOL

'MEER OPTIMISME IN DE VS'

"De conjunctuur in de Verenigde Staten was al goed, maar nu is er nog meer optimisme. Daarom gaan we een eigen fabriek oprichten, zodat we 'Made in America' leveren. De Europese markt is stabiel. In het zuiden blijven er problemen met de recessie, maar de meeste andere Europese landen doen het wel goed."

FRANÇOISE CHOMBAR,
CEO MELEXIS

'DE VRAAG BLIJFT STERK'

In het laatste kwartaal van 2016 steeg onze omzet meer dan verwacht. De typische negatieve voorraadcorrecties aan het einde van het jaar bleven uit. Dat toont dat de onderliggende vraag sterk blijft en de voorraden van onze klanten zich op een gezond niveau bevinden."

PAUL RENSON,
CEO RENSON

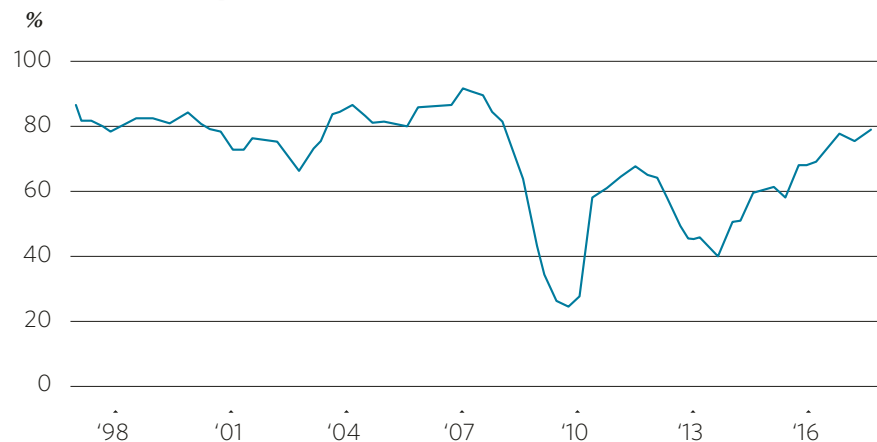
'NIET VERRAST DOOR HET HERSTEL'

"Onze sector herstelt goed. Onze aanhoudende groei is daarvan het mooiste bewijs. We zien nog veel potentieel in de groeiende renovatiemarkt. En we profiteren van de stijgende aandacht voor comfortabel, gezond en energiezuinig wonen."

DE MEESTE SECTOREN DRAGEN BIJ AAN DE GROEI

Bron: Eurostat, ECB

Het aandeel van de economische sectoren dat bijdraagt aan de groei

De kwetsbaarheid die de Europese economie de voorbije jaren toonde, is niet weg. En ook aan risico's is geen gebrek. Na de overwinning van Donald Trump in de VS en met verkiezingen in Frankrijk, Nederland en Duitsland in

het vooruitzicht lijkt vooral de politiek in staat de economie te doen ontsporen. Ook Williamson is die mening toegedaan. "Eén verrassende uitkomst bij een belangrijke verkiezing kan volstaan om de groei in de eurozone terug te

slaan van 2 naar 1,5 procent."

Het lijstje met bedreigingen stopt niet bij de politiek. Gielens denkt aan een plotse stijging van de olieprijs, "al lijkt de kans daarop eerder klein". Of aan een te sterke dollar, die de groeilanden in problemen zou kunnen brengen. Toch ziet de hoofdeconoom van Belfius gunstige tekenen, die erop wijzen dat het herstel duurzaam zal blijken. "De heropleving verloopt niet met een plotse ruk, maar wint gestaag vaart, gesteund door de stelselmatige daling van de werkloosheid en een geleidelijke toename van het vertrouwen bij de consumenten en de bedrijven."

Steunwiel

De economische versnelling zal ongetwijfeld de kritiek op de ECB luidruchtig doen klinken. Nu al roepen critici dat Frankfurt met zijn lage rente de spaarder sluipend onteigent. Daar komt nu de twijfel bovenop of de economie niet voldoende snelheid haalt om over eind te blijven zonder de steunwielletjes van het monetaire beleid.

JOHAN WILLEMEN, VOORZITTER WILLEMEN GROEP

'WEER GOED NA BAR SLECHTE JAREN'

"De bouwsector doet het na enkele bar slechte jaren weer goed, met dank aan de aantrekkelijke economie en de dalende werkloosheid. Mensen en bedrijven met vertrouwen in de toekomst willen investeren in bouwprojecten. Ik denk dat die situatie nog een jaar of drie kan aanhouden."

SERGE FAUTRÉ, CEO VAN AG REAL ESTATE EN VOORZITTER VAN DE VASTGOEDBEROEPS-ORGANISATIE UPSI-BVS

'ALLES KABELT VOORT'

"Alles blijft rustig voortkabbelen. Wij zien geen opmerkelijke groei. Onze shoppingcentra en de kantoorgebouwen die we beheren, zijn nochtans een graadmeter van de economie, omdat ze het consumentenvertrouwen en de economie weerspiegelen."

JAN DE WITTE, CEO VAN BARCO

'PROTECTIONISME LEVERT ENKEL VERLIEZERS OP'

"We zijn gematigd positief over de conjunctuur. Als CEO kan je enkel hopen dat politici hun gezond verstand blijven gebruiken. Protectionisme levert alleen maar verliezers op. Maar wij zijn een multilokaal bedrijf. Dan ben je iets geruster dan als je alles vanuit één plaats exporteert naar de wereld."

GERT BERVOETS, CEO H.ESSERS

'NIET IN SLAAP LATEN WIEGEN'

"De hoerastemming is misplaatst. Er is een duidelijk herstel van 1,4 à 1,5 procent en het ondernemersvertrouwen is relatief hoog. Maar moeten we daar nu tevreden mee zijn? We groeien met de handrem op. We hebben meer behoefte aan verandering en ik vrees dat de positieve signalen van onze economie ons in slaap gaan wiegen."

YVES VERSCHUEREN, GEDELEGEERD BESTUURDER ESSENSCIA

'WE STAAN OP STEVIGE BENEN'

"Wij zien eerder continuïteit dan een plotse heropleving. Sinds het crisisjaar 2009 kent onze sector een gestage groei. Zowel de omzet als de investeringen in onderzoek en ontwikkeling zijn in die periode significant gestegen. We hebben vertrouwen dat de chemie- en farmasector, die in België sterk vertegenwoordigd is, op stevige benen staat."

➤ Williamson vindt het nog te vroeg: “Er is nog te veel onzekerheid. De groei neemt wel toe, maar blijft al bij al bescheiden.” Volgens Markit versnelt de wereldeconomie dit jaar van 2,5 naar 2,8 procent. De twee jaren daarop rekent het telkens op 3,1 procent. “Komt de economie daarmee op toe-

die haar beleid maar heel geleidelijk kunnen terugdraaien. “Ik twijfel aan de impact van dat soepele beleid, zeker op de sterkere landen als Duitsland, Nederland en ook België. Bedrijven investeren heus niet meer door de lage rente, net zomin als de mensen meer uitgeven. Het geld komt dus niet in de

van een periode van hoogconjunctuur. Daarmee zouden we een donker decennium van crisis definitief achter ons kunnen laten. Gielens blijft voorzichtig: “Het laatste kwartaal van 2016 is de groei inderdaad aangetrokken, maar de rest van het jaar was het toch kwakkelen. De groei in Europa bedraagt nog maar 2 procent, in België zelfs maar 1,2 procent. Mijn idee van hoogconjunctuur is toch eerder een groei van 2,5 tot 3 procent.”

Gielens wijst erop dat de helft van de economisch groei van de consumptie komt. Wil de economie nog een versnelling hoger schakelen, dan zal de man in de straat eerst de rug verder moeten rechten. De werkloosheid moet ook nog een stuk dalen, zodat de lonen sneller stijgen door de druk op de arbeidsmarkt. “De economie is duidelijk aan het uitzieken. Dat zie je aan de systematische daling van werkloosheid. Maar het is nu nog te vroeg om van hoogconjunctuur te spreken.” ©

“Eén verrassende uitkomst bij een belangrijke verkiezing kan volstaan om de groei in de eurozone terug te slaan”

Chris Williamson, hoofdconoom Markit

rental? Misschien wel. De Amerikaanse centrale bank zal alleszins de rente geleidelijk blijven optrekken, wellicht drie keer dit jaar. Maar voor de ECB blijft het wachten tot 2019 voor ze kan beginnen haar stimulus af te bouwen.”

Volgens Gielens is de economie wel klaar om zich staande te houden zonder de extra steun van de ECB, al zal

economie terecht, maar blijft geparkeerd. We moeten grondig beginnen na te denken over het stopzetten van het soepele beleid, over wat bijvoorbeeld de impact zal zijn op de overheidsfinanciën.”

Hoogconjunctuur

De aantrekkelijke economie doet hopen dat we aan de vooravond staan

Z-Ondernemen richt zich tot ondernemers en bedrijfsleiders van kleine, middelgrote en grote ondernemingen. Elke maandag biedt Z-Ondernemen de ondernemingen in Vlaanderen **concrete tips en advies**.

Z-Ondernemen, iedere maandag op **Kanaal Z** in lus vanaf 20.00 uur

kanaal **Z**
POWERED BY **Knack & Trends**

In samenwerking met

